

Suuri jos

Euroopan Unionin köyhimmällä maalla Kreikalla on takanaan loistava menneisyys kulttuurin ja sivistyksen alueilla. Monet meidänkin arvoistamme kuten yhteiskunnallinen demokratia periytyvät sieltä. Mutta mihin vanha loisto on hävinnyt?

Käytän oudoissa paikoissa matkaillessani vähän kummallista keeprath-analyysiä. Sen avulla on helppo huomioida kansan tiedon ja taidon tasoa. Pystyy arvioimaan, käytetäänkö uskontoa oopiumina lievittämään ihmisten pahaa oloa. Analyysillä voi myös päätellä, millainen on naisen ja miehen asema. Saa kuvan, öykkäroivätkö ökyrikkaat, ja millaiset sosiaaliset olot vallitsevat.

Kuumeiset olympiavalmistelut haittaavat hieman Kreikan tilan arvioimista, mutta täysin metsään ei mene. Naiset ja miehet porhaltavat ilman kypärää savuttavilla moipoilla ja moottoripyörillä. Monet tupakoivat ajaessaan. Kadut vilisevät kulkukoiria ja kissoja. Kerjäläisiä näkee paljon.

Kaikkialta nouseva pöly hiertää silmiä ja kuivaa kurkkua. Roskaröykkiöt lojuvat kadunkulmissa. Jalkakäytävillä pitää katsella jalkoihinsa, ettei astu kuoppaan tai pitsiksi ruostuneen kaivonkannen päälle. Paikallisetkin vitsailevat kaduilla vaanivista ansoista. Ateenan kaupunginhallitus myönsi taannoin 600 tuhannen euron määrärahan katukuoppien pikaiseksi korjaamiseksi, mutta ansoja vaan riittää.

Mitä hienompi auto, sitä varmemmin se on pysäköity jalkakäyvälle. Jalkakäytävälle parkkeeraus voidaan näemmä estää vai tolkuttoman korkeilla katukivillä tai kiinteillä tolpile. Kävelykatu on huvittava vitsi. Ainakin mopot pörräävät niillä. Rekisterin mukaan parittomat ja parilliset autot saisivat liikkua vain vuoropäivinä, mutta kielloista huolimatta liikenteessä näkee yhtä paljon molempia.

Ravintoloihin ja kauppoihin yritetään epämurkavasti heittää asiakkaita sisään. Muuten ruokaloissa vallitsee iloinen vilinä, eikä murkinassa sinänsä ole mitään valittamista. Markkinatouhu muistuttaa arabialaista.

Jättimäisin vitsi Kreikassa on kuitenkin tupakointikielto. Poltetaan, kun halutaan ja kiellosta piittaamatta. Tarjoilijat juoksevat tupakka suussa päättömästi, ja kokit yrittävät varoa tuhkan tippumista sörsseleihin.

Rakennustyömaalla yksi hitsaa, maalaa tai naulaa, ja kolme muuta heppua harjaa pölyjä ja rakennusjätteitä paikasta toiseen. Pitäisi tietysti olla toisinpäin. Mutta kaikilla palaa kuitenkin sätkä suupielessä.

Mutta Kreikan historia ja menneisyys kukoistavat. Kaksi ja puolituhatta vuotta säilyneitä rakenteita vaalitaan. Jos rakennustyön edetessä löytyy raunioita, ne tutkitaan ensin ja sitten vasta hutkitaan.

Pelottaa vaan, että Ateenan tämän päivän suuri "jos", eli olympiapaikkojen valmistuminen sivuutetaan vetoamalla arkeologian tuomiin vaikeuksiin. Eikä se kyllä paljoa haittaisikaan, vaikka topatut broilerit kirmailisivatkin keskeneräisissä karsinoissa.

pajen